

МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ

Функціонування національного ринку праці об'єктивно стикається з певною кількістю проблем, вирішення більшості яких є пріоритетним завданням для органів державної влади. Однією з таких проблем є незбалансованість попиту й пропозиції робочої сили в розрізі компетентностей працівників. В свою чергу, досягнення компетентної відповідності попиту та пропозиції робочої сили відбуватиметься як під впливом законів ринку, так і завдяки певній державній підтримці, орієнтованій на формування такої професійно-кваліфікаційної структури пропозиції робочої сили, яка якомога більше відповідатиме попиту на неї.

У такому аспекті актуалізується проблема, яка відноситься до зони уваги державного регулювання національної економіки, – досягнення відповідності якості освіти випускників навчальних закладів відстроченому у часі потенційному попиту на їх компетентності.

Вимога досягнення відповідності ринку освітніх послуг та ринку праці у теперішній час задекларована на державному рівні і міститься в рамках дії Закону України “Про професійний розвиток працівників” [1]. Даний закон регулює державне сприяння підвищенню працівниками свого професійного рівня. Разом з тим, ним лише декларуються засади формування відповідного інституціонального забезпечення (обмежені переліком органів державної влади, залучених до сприяння професійному розвитку працівників), а отже актуалізуються розробки спрямовані на формування належного механізму регулювання взаємопроникнення ринків праці та освітніх послуг.

Отже, нами пропонується розглянути можливість вирішення наявних на ринку праці проблем та диспропорцій через призму його інтеграції з ринком освітніх послуг. Реалізація такої інтеграції можлива лише у разі забезпечення орієнтації освітнього ринку на перспективні запити ринку праці та утворення інституціональної основи для цього. Забезпечення зазначеного взаємопроникнення ринків освіти та праці має контролюватися на державному рівні в рамках формування відповідної інституціональної інфраструктури.

Модель взаємопроникнення ринку праці та ринку освітніх послуг, представлена на рис. 1, розкриває лише загальну логіку взаємодії ринків праці та освітніх послуг на рівні процесів їх функціонування, а саме:

1. Подані на рис. 1 розриви визначаються об'єктивно існуючою невідповідністю попиту та пропозиції на ринку праці за структурою, компетенціями та кваліфікацією трудових ресурсів.

2. Розвиток ринку праці можливий лише у випадку випереджального формування компетентностей працівників з оглядом на майбутні потреби ринку праці.

3. Саме державні інститути повинні забезпечувати врахування системою

освіти запитів з боку реального сектора економіки, сприяти фінансуванню випереджальної складової освітнього процесу та сприяти зростанню його гнучкості.

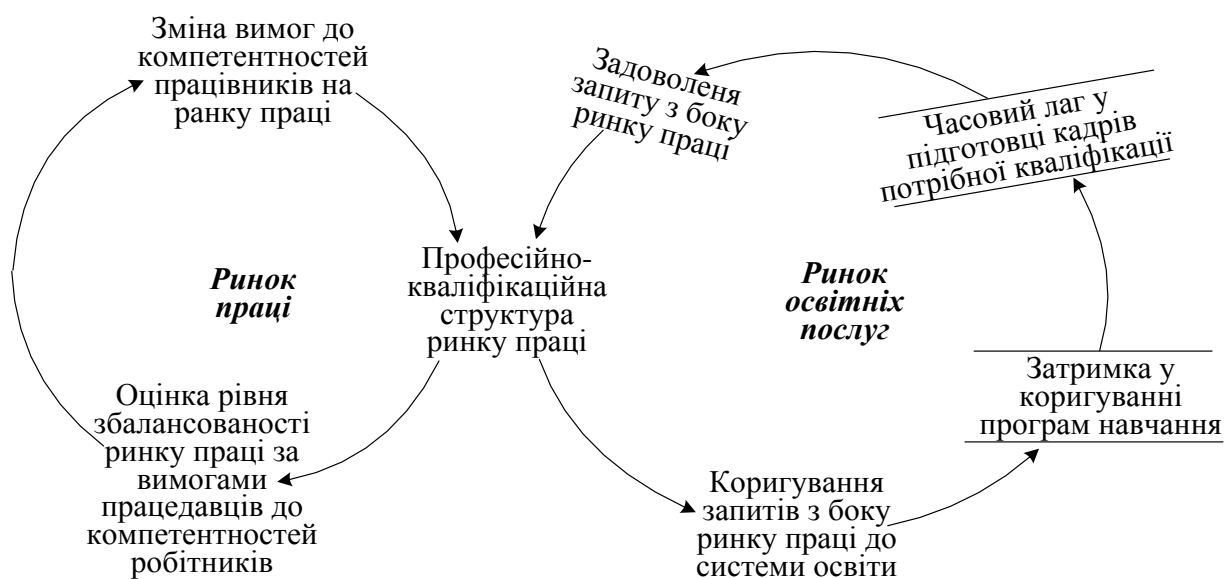

Рис. 1. Модель взаємопроникнення ринків праці та освітніх послуг

Таким чином, дана схема потребує визначення місця інституціональної складової, яка регулює взаємопроникнення зазначених ринків та утворення державних інститутів сприяння перспективній зайнятості населення, що полягає у таких концептуальних положеннях:

1. Побудова освітнього процесу має відповідати майбутній інституціональній структурі ринку праці. Підвищення ефективності функціонування державних інститутів сприяння зайнятості населення можливе лише завдяки перспективному визначенню потрібних реальному сектору економіки компетентностей та їх випереджальному формуванню в рамках освітнього процесу.

2. Змістовне наповнення державних інститутів сприяння зайнятості населення має відбуватися через удосконалення кваліфікаційної структури та компетенцій усього економічно активного населення.

3. Формування державних інститутів сприяння перспективній зайнятості населення в обов'язковому порядку має враховувати всі стадії відтворення трудових ресурсів (не лише стадії розподілу та обміну трудових ресурсів, а й стадії формування та використання трудових ресурсів).

4. Освітнє забезпечення розвитку національного ринку праці можливе лише у разі формування державного інституту так званого “випереджаючого” навчання, в рамках якого запити до закладів освіти формуються виключно з урахуванням попиту на національному ринку праці.

Література

1. Закон України “Про професійний розвиток працівників” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>.